

Asia: VN/15161/2025-MMM-1

Lausuntopyyntö karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2025-2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

VN/15161/2025

Keski-Suomen ELY-keskuksen maaseutuyksikön lausunto karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2025–2026

Kannanhoidollisen metsästyksen estyminen keskisellä alueella on johtanut karhukannan voimakkaaseen kasvuun. Keskisellä kannanhoitoalueella on useita tihentymiä, joissa karhujen määrää tulisi vähentää vahinkojen ja ongelmien estämiseksi.

Keskisen kannanhoitoalueen tihentymien purkamisessa on oltava sama päämäärä kuin itäisellä alueella ja siksi myös keskiselle alueelle olisi asetettava kiintiö metsästyskaudelle 2025–2026.

Perusteluita asetettaville kiintiöille ja siten karhun metsästyksen mahdollistaminen:

- sosioekonomisten haittojen vähentäminen
- karhujen ihmisarkuuden ylläpito kannanhoidollisella metsästyksellä

- kotieläin-, maatalous- ja mehiläisvahinkojen pysyttäminen kohtuullisina
- metsäpeurapopulaation turvaaminen
- metsästyskulttuurin ylläpitäminen

Ihmisille lisääntyvä turvattomuus lisää henkisiä paineita, mikä omalta osaltaan voi rajoittaa kiinnostusta maaseutuasumiseen ja erilaisiin ulkoiluun liittyviin harrastuksiin. Ihmisarkuus tuo osaltaan turvattomuutta myös lasten kouluteille ja saattaa vaikuttaa taloudellisesti myös kuntatalouteen lisääntyvillä kuljetuskustannuksilla. Pelko ja turvattomuuden tunne ei kuulu suomalaisen elämäntapaan, etenkin jos se on voitavissa poistaa tai ainakin sitä on voitava vähentää.

Havaintoja on tehty paljon asutuksen ja kuntakeskusten läheisyydessä, mikä on nostanut asiaa esille myös mediassa ja sitä kautta ihmisten tietoisuus pihakäynneistä ja mahdollisista kohtaamistilanteista on lisääntynyt.

Keski-Suomessa ei ole laajoja asumattomia seutuja, joissa karhut ovat kaukana asutuksesta. Kohtaamisia karhujen ja ihmisten välillä syntyy väistämättä, kun karhut asuvat ja liikkuvat lähellä ihmisiä.

Karhujen ihmisarkuus on poistunut, mikä on lisännyt karhujen pihakäyntien määrää sekä myös karkotus-, SRVA-pyyntöjä ja lopettamismääräyksiä merkittävästi myös keskisessä Suomessa vuosien 2024–2025 aikana. Esimerkiksi karhujen pihakäyntejä Tassuun on kirjattu Keski-Suomesta 11.6.2025 mennessä 90 kpl.

Maa- ja kotieläintalouden harjoittajia kannustetaan tukijärjestelmin luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Tähän kuuluu olennaisena osana kotieläintenpito ja eläinten laidunnus, monipuolinen viljely sekä erilaiset luontopalvelut (esim. ympäristönhoitolamfaat, luontomatkailu).

Petopaineen lisääntyessä laiduntamisen kustannukset kasvavat mm. lisääntyvien aitauskustannusten ja laidunnukseen sopivien alueiden rajoittumisen vuoksi, koska laidunnusalueet on pyrittävä pitämään talouskeskusten läheisyydessä. Petopaine vaikeuttaa laiduntamista myös maatalouden ympäristösopimusalueilla, joilla laidunnus on useissa tapauksissa ainoa vaihtoehto monimuotoisuuskohteiden hoitamisessa tukiehtojen mukaisesti. Petoaitojen rakentaminen laajoille metsälaitumille ei ole taloudellisesti järkevää eikä välttämättä tuo turvaa karhuilta. Kotieläinvahingon sattuessa toiminnanharjoittaja ei menetä pelkästään eläintä vaan menetetään pitkäaikaisen jalostustyön arvo sekä eläinten perusteella maksettavat tukieurot.

Vuosittaiset mehiläispesiiin kohdistuvien vahinkojen hoitaminen poikkeusluvalla ei voi olla ainoa keino vähentää niihin kohdistuvia vahinkoja, vaan siihen on oltava mahdollisuus vaikuttaa myös kannanhoidollisella metsästyksellä. Usein vahinkoperusteisesti poistettu karhu poistaa tai vähentää

tilakohtaisesti ongelmaa, mutta se on vain hätäratkaisu, ei suunnitelmallista toimintaa. Hajotetut pesät on korvattava uusilla. Kustannuksia aiheutuu myös aitauksista ja menetetyistä sadosta.

Vuosittain maksetaan vahinkokorvauksia myös sadolle tapahtuneista vahingoista. Etenkin tihentymäalueilla sadolle tapahtuneet tilakohtaiset vahingot ja niistä aiheutuvat korvaukset voivat olla merkittäviä taloudellisesti merkittäviä, jos eläimien ruokintaan tarkoitettu sato pilaantuu karhujen rikkoessa nurmesta tai viljasta tehdyt pyöröpaalit. On käytännössä mahdotonta, että kaikki paalit varastoidaan tilakeskuksen läheisyydessä vaan niitä on varastoitava peltolohkoilla, jolloin vahinkojen riski lisääntyy. Vahingonkorvaukset eivät kata kustannuksia, jotka aiheutuvat tehdystä työstä, sadosta sekä pilalle menneiden rehujen tilalle hankituista rehuista.

Keskinen kannanhoitoalue on pääsääntöisesti maaseutumaista aluetta, ja alueella on merkittävän paljon esim. metsä- ja maatalouteen liittyviä työpaikkoja. Metsässä ja metsien lähialueilla tehdään monenlaista työtä metsätalouteen, tukijärjestelmien ja ympäristönsuojelun maastokäynteihin, luontoon, luonnontuotteiden keräilyyn ja matkailuun liittyen. Näiden töiden tekeminen on usein yksin tehtävää työtä ja vaatii liikkumista luonnossa. Karhukannan kohtuullisella tasolla pitäminen vaikuttaa myös maastotyötä tekevien työturvallisuuteen.

Suomenselälle aikoinaan istutetuista metsäpeuroista huomattavan suuri osa vasoo nyt Keski-Suomen alueella. Samoilla alueilla on karhutihentymiä. Erityisesti metsäpeuran vasojen riski joutua karhujen saaliiksi on kasvanut runsastuneen karhukannan takia.

Kannanhoidollisella metsästyksellä voidaan turvata myös karhunmetsästyskulttuurin säilyminen ja karhunmetsästystaito sekä osaavat koirat, joita ilman karhun metsästys on mahdotonta. Tällä turvataan myös vahinkoperusteisten karhujen poistamisen turvallisuus, kun metsästäjillä ja koirilla on kokemusta ko. lajin metsästyksestä ja eläinten käyttäytymisestä. Kannanhoidollinen metsästys luo karhuille tarpeellista ihmisarkuutta ja voi siten ehkäistä lisääntyvien pihakäyntien määrää.

Kuluvan vuoden Tassu-havaintojen mukaan Keski-Suomeen on syntynyt ainakin 30 karhunpentua. Määrä on selvästi suurempi kuin Luonnonvarakeskuksen arvio maakunnan karhujen pentutuotosta. Kaikki pentueet eivät koskaan tule suurpetoyhdyshenkilöiden tietoon. Karhuemo elää huomaamattomasti elämää pikkupentujensa kanssa.

Näillä perusteilla puollamme karhukiintiöiden asettamista myös keskiselle kannanhoidonalueella.

Maaseutuyksikön päällikkö Pertti Ruuska

Tarkastaja

Taina Pietiläinen

Pietiläinen Taina

Keski-Suomen ELY- keskus - Maaseutuyksikkö